

Motion till riksdagen 2018/19:2762

av Mikael Oscarsson m.fl. (KD)

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
Förslag till riksdagsbeslut.....	2
Tabeller.....	2
Motivering	4
Omvärldsläget.....	4
Kristdemokraternas förstärkning av försvaret	4
Totalförsvaret.....	5
Försvaret	6
Psykologiskt försvar	6
Frivilligorganisationerna.....	7
Internationella insatser.....	7
Terrorism	8
Krishantering	8

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör undersöka förutsättningarna för att ansluta sig till försvarsalliansen Nato och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om totalförsvaret och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om försvaret och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om psykologiskt försvar och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om frivilligorganisationernas förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om internationella insatser och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om terrorbekämpning och tillkännager detta för regeringen.

Tabeller

Tabell 1 Anslagsförslag 2019 för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (KD)
1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	33 666 845	+871 000
1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	1 162 564	
1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	12 411 311	
1:4 Forskning och teknikutveckling	641 905	
1:5 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten	10 995	
1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet	170 272	
1:7 Officersutbildning m.m.	220 794	
1:8 Försvarets radioanstalt	1 118 025	
1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut	180 638	
1:10 Nämnder m.m.	6 301	
1:11 Försvarets materielverk	1 778 873	
1:12 Försvarsunderrättelsedomstolen	9 416	
2:1 Kustbevakningen	1 257 931	
2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	74 850	
2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.	21 080	
2:4 Krisberedskap	1 355 514	

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (KD)
2:5 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	381 471	
2:6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 219 144	+194 000
2:7 Statens haverikommission	46 568	
3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	397 048	
4:1 Elsäkerhetsverket	59 159	
<i>Nya anslag</i>		
Ny myndighet: psykologiskt försvar		+40 000
Summa	56 190 704	+1 105 000

Tabell 2 Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Miljoner kronor

	2019	2020	2021
1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	+871	+2 361	+3 777
1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt			
1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar			
1:4 Forskning och teknikutveckling			
1:5 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten			
1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet			
1:7 Officersutbildning m.m.			
1:8 Försvarets radioanstalt			
1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut			
1:10 Nämnder m.m.			
1:11 Försvarets materielverk			
1:12 Försvarsunderrättelsesdomstolen			
2:1 Kustbevakningen			
2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor			
2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.			
2:4 Krisberedskap			
2:5 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal			
2:6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	+194	+279	+307
2:7 Statens haverikommission			
3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten			
4:1 Elsäkerhetsverket			
<i>Nya anslag</i>			
Ny myndighet: psykologiskt försvar	+40	+40	+40
Summa	+1 105	+2 680	+4 124

Motivering

Kristdemokratisk politik syftar till en trygg och värdig tillvaro för alla människor. Förmågan att möta såväl inre som yttre hot utgör där två grundläggande förutsättningar. Att värna Sverige från angrepp från främmande makt är en självklar grunduppgift för staten. Försvarsmakten och krisberedskapen är vårt yttersta försvar när vårt territorium blir kränkt, eller som i somras när bränder härjade på många platser runt om i landet. Försvaret handlar därmed inte bara om vapenmakt. Försvaret och samhällets krisberedskap är flera olika saker. Det är cyberförsvar, som skyddar oss från digitala angripare och utpressare, oavsett om de vill åt hemligheter, pengar eller bara sabotera. Det handlar om hemvärnet och andra frivilligorganisationer, som gör stora insatser. Det handlar om det psykologiska försvaret som ska skydda mot de som försöker angripa grunderna för vår demokrati. Det handlar om att agera gemensamt med våra allierade på den internationella arenan, både gällande övning och skarpa insatser.

Försvaret har alltför länge varit underprioriterat i svensk politik, något som glädjande nog är på väg att förändras. Nu behöver anslagen höjas för att på sikt uppgå till 2 procent av BNP och förutsättningarna för att gå med i Nato klargöras. Så vill Kristdemokraterna stärka svenskt försvar. Jämfört med övergångsregeringens budget satsar Kristdemokraterna 7 miljarder på försvaret 2019–2021 och 780 miljoner på Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Omvärldsläget

Läget runt Östersjön är idag mer instabilt än på länge. Under mer än 15 år har vi sett en allt mer avspänd nivå i det säkerhetspolitiska läget i regionen. Sedan Sovjets fall har länderna runt Östersjön valt att lägga mer resurser på välfärdsfrågor och allt mindre på försvar. Nu har läget förändrats och Sveriges försvars- och säkerhetspolitik har inte tillräckligt tydligt anpassats efter den utvecklingen. Detta förändrades i ett första steg tack vare försvarsöverenskommelsen som Kristdemokraterna, Centerpartiet, Moderaterna och regeringen kom överens om under 2015. Vi anser dock att mer behöver göras, mer än vad regeringen var villiga att göra under de fortsatta samtalen i försvarsöverenskommelsen. Omvärldsläget är sådant att vi behöver göra mer omfattande satsningar på försvaret än vad som görs i försvarsöverenskommelsen. Därför valde Kristdemokraterna att lämna den i augusti 2017. Nu presenterar vi en mer omfattande satsning där vi också gör målet om två procent av BNP i försvarsbudget på sikt tydlig.

Många, både små och stora, händelser målar sammantaget upp en skrämmande bild av verkligheten. Allt ifrån en allvarlig cyberattack mot Estland 2007 till de ryska störningarna av utläggningen av elkabeln Nordbalt mellan Sverige och Litauen. Men även den så kallade Ryska påsken 2013 och ubåtskränkningarna i Stockholms skärgård 2014. Inte minst sätter annekteringen av Krim det spända läget på kartan. Sammantaget ger incidenterna och kränkningarna en bild av ett allt mer aggressivt Ryssland som inte skyr att med vapenmakt flytta territorialgränser.

Kristdemokraternas förstärkning av försvaret

Den förstärkning av försvarsanslaget på 7 miljarder jämfört med övergångsbudgeten som Kristdemokraterna föreslår ska bland annat inriktas mot att:

- Skapa den cyberskyddsmyndighet som vi kristdemokrater har efterlyst sedan 2013. Om någon makt vill oss illa är Sverige idag ytterst sårbart.
- Göra även den andra av Sveriges två brigader krigsanvändbar genom att den bemannas och utrustas fullt ut samt att den övas. Det var bara den ena, bättre, brigaden som övades under Aurora. Den andra brigaden är i ett mycket dåligt skick.
- Förstärka Försvarmaktens logistik. Inför övningen Aurora blev det väldigt tydligt att Försvarmakten är alldeles för beroende av stöd från det civila samhället för att snabbt kunna komma igång med försvarsoperationer. Den flaskhalsen måste bort – soldaterna måste faktiskt få mat och fordonen få drivmedel även om de normala civila leverantörerna inte fungerar enligt fredstida rutiner. Metoderna här kan vara flera, bland annat att Försvarmakten återskapar en viss egen lagerhållning, att man sluter kontrakt med civila leverantörer som håller vissa lager för Försvarmaktens behov med mera. Sannolikt talar vi om en kombination av flera olika modeller.
- Påbörja en radikal förbättring av den civila beredskapen för kriser och krig t ex avseende energi- och förnödenhetssäkerhet. Utan el stannar Sverige fullständigt. Enligt FRA finns det idag it-spioner som jobbar för att hitta sätt att göra Sverige strömlöst. En sådan attack vore förödande.
- Påbörja återskapandet av en civil ledningsorganisation som kan samordna samhällets alla resurser vid allvarliga kriser, eller i värsta fall krig. Den ska också utgöra kontaktytan mellan det militära och civila försvaret. Endast genom en god samordning av samhällets alla resurser kan Sverige motstå ett militärt angrepp eller hantera andra allvarliga kriser eller katastrofer.
- Bädda för den ökning av Försvarmaktens organisation som det innebär att försvarsanslagen ökar till 2 procent av BNP till 2027. Bland annat krävs en utveckling av infrastrukturen på våra garnisonsorter för att ta emot fler värnpliktiga från 2020, fler officerare måste rekryteras och utbildas, materiel som ska anskaffas på 2020-talet måste projekteras redan nu mm.

Totalförsvaret

För att säkerställa bibehållna samhällsfunktioner vid ett skymningsläge är totalförsvarets, militärt och civilt försvar, alla bitar absolut nödvändiga. Under alltför många år har arbetet med att planera för totalförsvaret uteblivit. Förberedelserna har varit sparsamma eller obefintliga och möjligheten att upprätthålla någon form av civilt försvar vid en kris är idag mycket små om några alls.

Det civila försvaret består av samverkan mellan Försvarmakten och ett antal samhällsfunktioner, organisationer, institutioner och företag. På uppdrag av den dåvarande alliansregeringen pågår för tillfället ett arbete med att återuppta planeringen för det civila försvaret inom länsstyrelser och centrala myndigheter. I detta arbete är det angeläget att lärdomar och resurser från arbetet med skydd mot olyckor och krisberedskap också används i planeringsarbetet för det civila försvaret.

Målet med det civila försvaret ska vara att värna civilbefolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och att bidra till Försvarmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp. Detta bygger in en robusthet i samhället som gör att samhället kan upprätthålla vissa funktioner trots ett försämrat säkerhetsläge.

Då omvärldsläget de senaste åren förändrats till det sämre finns det ett behov av att återuppta planeringen och förberedelserna för det civila försvaret. Kristdemokraterna

delar regeringens analys att det finns behov av att utveckla samhällets förmåga att stödja Försvarsmakten vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld.

Därför ser Kristdemokraterna positivt på att planeringen för totalförsvaret nu pågår.

Försvaret

För att förstärka försvarsförmågan och anpassa den till en alltmer orolig omvärld ingicks försvarsöverenskommelsen våren 2015. Denna överenskommelse är dock inte längre tillräcklig i och med det förvärrade säkerhetspolitiska läget. Kristdemokraterna anslår därför 871 miljoner kronor mer till försvaret än vad som anslås i övergångsbudgeten 2019, 2 361 miljoner mer 2020 och 3 777 miljoner mer 2021. Vi menar dessutom att det är nödvändigt att Sverige når tvåprocentmålet inom en snar framtid.

Försvarsöverenskommelsen löser bara de mest akuta problemen och kommer tillåta Försvarsmakten att stärka organisationen, materielltillgången och försvarsförmågan. Efter överenskommelsens utgång finns dock både ekonomiska och strukturella problem som arbetas vidare med. Den nuvarande försvarsmaktsstrukturen har misslyckats med att tillgodose personalens kompetensutveckling. En av de absolut största orsakerna till detta är bristen på möjligheter att hålla kvalificerade övningar. Detta grundar sig i bristen på övningsfält godkända för övning, tillgång till fungerande materiel men också ekonomiska resurser. Dessa löses inte längre av försvarsöverenskommelsen.

I nästa skede vill Kristdemokraterna att möjligheter till kvalificerade övningar med förband stärks ytterligare samt att officersutbildningen tydligt tar sikte på att utveckla officerarnas kärnkompetens – att leda väpnad strid och därmed relaterad verksamhet.

Utöver att förvalta och utveckla befintlig verksamhet måste vi samtidigt lyfta blicken och påbörja arbetet med att se över på vilka nya fronter och i vilka nya konstellationer vi måste kunna samverka för att möta nya hot. Att bygga upp ett försvar som självt kan försvara Sverige är varken realistiskt eller kostnadseffektivt inom en överskådlig framtid. Därför föreslår vi att Sverige ansluter till försvarsalliansen Nato.

Försvarsmaktens arbete måste också börja granskas i större utsträckning. Inte i syfte att ifrågasätta myndighetens verksamhet, utan i syfte att granska medel och måluppfyllelse. Detta bör göras av en myndighet som har erfarenhet av att granska annan verksamhet, till exempel Riksrevisionen, varje eller vart annat år och under stor transparens. Granskningen bör inkludera vilken tillgänglighet av system och förband landets försvarsmakt har, tillgänglighet till flygplan, fartyg och personal men också antal gånger incidentberedskapen startat. Detta görs idag framgångsrikt i Tyskland och även i viss utsträckning i de baltiska länderna.

Psykologiskt försvar

De senaste 10–15 åren har krigföringen utvecklats från den ”konventionella” krigföring där rena militära muskler varit avgörande till att idag vara asymmetrisk i långt mycket större utsträckning än tidigare. Detta blev västvärlden varse inte minst under Rysslands agerande när man rättfärdigade sin militära aggression mot Georgien med desinformationskampanjer men i än större utsträckning i kriget i Ukraina där Ryssland under 2014 annekterade Krim. Världen såg på hur Ryssland genom att så tvivel i vem som gjorde vad, när det gjordes och hur det gjordes, effektivt missledde omvärlden och försvårade beslutsfattandet. Detta är en medveten och genomarbetad strategi för att sprida

desinformation och skapa osäkerhet – både bland beslutsfattare och hos den allmänna opinionen. Idag är Sverige sårbart för denna typ av informationskrigföring. Exempel finns också på hur Ryssland genom skrämselfpropaganda har försökt förmå länder att ta eller inte ta vissa beslut och på så vis styra landet i frågas politiska debatt.

Därför ser Kristdemokraterna positivt på regeringens beslut att ansluta Sverige till Natos Stratcom, den avdelning under Nato som utvecklar kompetens på området inom strategisk kommunikation. Men även om samarbete på området är avgörande för landets kompetens är just utveckling av den egna kompetensen avgörande. Utan ett av dessa två ben faller möjligheten att hantera denna typ av asymmetrisk krigföring.

Efter att Styrelsen för psykologiskt försvar lades ned och ansvaret flyttades till MSB har verksamheten kommit allt mer i skymundan. Denna verksamhet behöver lyftas fram i ljuset och vara en aktiv del av det offentliga samtalet. Kristdemokraterna föreslår därför att ansvaret för det psykologiska försvaret lyfts ut ur MSB:s ansvarsområde och återigen görs till en egen myndighet med tydlig offentlig profil. Det är viktigt att offentliggöra de informationsangrepp som sker mot Sverige för att höja medvetandegraden hos såväl journalister som allmänhet. Men det psykologiska försvaret handlar inte enbart om aktivt påverkansarbete. Det behövs också ett arbete för att rusta människor redan från skolåldern. Det handlar inte minst om att tidigt lära sig källkritik och att bli medveten om att desinformationskampanjer förekommer.

Men inte bara enskilda individer utan även etablerade medier befinner sig i ett utsatt läge. Tidspress kan göra det svårt att hinna källgranska texter och nyheter. Det gör att journalister kan användas, och har använts, för att sprida desinformation och propaganda förklätt till nyheter.

En annan huvuduppgift för en ny myndighet bör vara att stödja, bidra till och sprida forskning kring informationskrigföring och propaganda. Därför är det viktigt att vi får en självständig myndighet med ansvar för det psykologiska försvaret. För detta avsätter vi 40 miljoner kronor för 2019, 40 miljoner 2020 och 40 miljoner 2021.

Frivilligorganisationerna

För att möjliggöra ett heltäckande försvar av Sverige spelar frivilligorganisationerna en vital del i arbetet. För att underlätta organisationernas arbete är det fundamentalt att frivilligorganisationerna får de förutsättningar som krävs för att de ska kunna fullfölja sitt högkvalitativa arbete. Organisationerna bidrar till att stärka det breda säkerhetsarbetet samt att förankra Försvarsmaktens arbete hos civilbefolkningen. Genom att stärka frivilligorganisationerna i fredstid så kommer också organisationernas förmåga att möta allvarliga händelser och kriser att öka.

Därför bör frivilligorganisationernas förutsättningar utvecklas i syfte att stärka dem i deras arbete inom ramen för totalförsvaret.

Internationella insatser

Parallellt med ett starkare nationellt försvar är det viktigt att det internationella arbetet fortsätter i befogad omfattning. Att värna Sveriges territoriella integritet ska vara Försvarsmaktens första prioritet. Men, att stå upp för mänskliga rättigheter internationellt och omsätta detta i praktiken är också prioriterade frågor. Det är därför av stor vikt att Sverige kan ställa svensk personal till förfogande för fredsfrämjande,

säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet inom ramen för Nato, FN, EU och OSSE. Med svensk närvaro kan vi bidra med tillgängliga resurser och kompetens. Att Sverige nu bidrar till koalitionen mot Islamiska staten genom ett militärt utbildningsbidrag i Irak är viktigt, men vi måste vara beredda att göra mer. Det får inte råda några som helst tvivel om var Sverige står i dessa frågor. Kampen mot terrorism och tyranni får aldrig upphöra. Kampen för frihet, öppenhet, demokrati och människovärde ska fortsätta både här hemma och utomlands. Därför anslår Kristdemokraterna 20 miljoner mer än vad som anslås i övergångsbudgeten på freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet på utgiftsområde 5 kommande år.

Terrorism

Terrorism är ett långtidsverkande hot. Enstaka terrorhandlingar får oftast inte någon omedelbar effekt på ett lands ekonomiska och politiska utveckling. På längre sikt kan dock olika åtgärder för att möta presumtiva terrorhot leda till åtgärder som begränsar både handel och människors rörlighet, vilket påverkar den ekonomiska tillväxten. Likaså kan olika säkerhetsåtgärder – som att myndigheter i ökad omfattning anser sig behöva följa medborgarnas aktiviteter på internet, kontrollera ekonomiska transaktioner och eventuellt censurera information på nätet – leda till att enskilda människors fri- och rättigheter undermineras. Terrorism utgör därför ett allvarligt hot mot demokratin, nationellt som internationellt.

I det fall extremistorganisationer får tillgång till kärnladdningar, radioaktiva ämnen eller kemiska och biologiska vapen, kan framtida terrorhandlingar leda till oöver-skådliga konsekvenser. Konflikter, som den i Syrien, ökar risken för att massförstörelse-vapen hamnar i olika terrororganisationers händer.

Ett starkt orosmoment är att olika terrornätverk, för att finansiera sin verksamhet, i ökad omfattning blir en del av den organiserade internationella brottsligheten och därmed får ekonomiska resurser för alltmer sofistikerade aktioner. Möjligheterna att t.ex. muta personer i olika säkerhetsorganisationer som har till uppgift att bekämpa terrorism ökar också. Orsakerna till terrorism är många, från extremistiska ideologier till fattigdom och marginalisering av olika grupper i ett samhälle.

I arbetet med att bekämpa terrorism måste en beredskap finnas för att möta denna typ av hot. Därför föreslår Kristdemokraterna att förlänga insatsen i Irak samt att ställa svensk personal och materiel till förfogande för fredsfrämjande, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet inom ramen för Nato, FN, EU och OSSE.

Krishantering

Bränderna som drabbade Sverige under sommaren 2018 var av katastrofala mått. De var unika i sin omfattning, men som katastrof betraktad har Sverige tyvärr fått sin beskärda del de senaste åren. Tsunamikatastrofen 2004, stormen Gudrun 2005 och branden i Västmanland 2014. Även kriser skapade av mänsklig hand har drabbat oss, som Transportstyrelseskandalen 2017. Slutsatsen av alla dessa händelser är att Sverige behöver stärka sin krisberedskap avsevärt. I somras enades därför Alliansen om ett antal reformer:

- Nationellt säkerhetsråd under statsministern

Alliansen vill att regeringens krisledningsorganisation ligger i Statsrådsberedningen, som leds av Sveriges statsminister. På så sätt får Regeringskansliets krisledning en tydligare ställning högre upp i hierarkin jämfört med situationen idag då krisledningen ligger under ett fackdepartement. Som påpekades i Tsunamikommissionen är just närheten till statsministern av stor vikt för att ge krisledningen auktoritet i relationen till fackdepartementen (se SOU 2005:104 s. 26). Det nya nationella säkerhetsrådet kommer att vara regeringens centrala krisledningsorganisation, vara knutpunkt i frågor som rör rikets säkerhet i bred bemärkelse och se till att strategiska frågor som inte har en naturlig hemvist i ett enskilt fackdepartement identifieras och hanteras. När den nuvarande regeringen tillträdde 2014 flyttades ansvaret för samordningen av regeringens krishantering från Statsrådsberedningen till Justitiedepartementet. Därmed förlorade funktionen sin nödvändiga centrala placering och statsministern ställde sig vid sidlinjen. Hösten 2014 inrättades också ett nytt särskilt säkerhetsråd, med flera för den inre och yttre säkerheten relevanta statsråd. Vilken roll detta råd egentligen har spelat är inte känt.

- Snabbare och tydligare statlig krisledning

En erfarenhet från den stora skogsbranden i Västmanland 2014 var att krisledningen blev mer strukturerad och metodisk efter statens övertagande då en ny samlad räddningsledning etablerades (se den s.k. Skogsbrandsutredningens rapport s. 103). Ett möjligt alternativ är att regeringen ges möjlighet att i en kris särskilt förordna om att en viss instans ska ges krisledande befogenhet och beslutsrätt över andra myndigheters resurser. Detta skulle kräva att Regeringskansliets förmåga att identifiera och följa kriser samt att agera i en kris förbättras. Även av andra skäl bör myndigheternas inbördes förhållanden i samband med kriser ses över, i syfte att skapa en effektivare modell för krishantering. Det är kommunerna som har ansvaret för det lokala krisarbetet. De måste känna att det både finns stöd, ekonomiska och personella resurser och bra samverkan så att de kan fullgöra sina uppgifter. Staten bör ta ett större ansvar för det lokala krisarbetet och underlätta för kommunerna. Förutom att underlätta ekonomiskt för de utsatta kommunerna, måste länsstyrelsernas kompetens och resurser för krishantering stärkas. Vidare behöver statens tillsyn stärkas. Det gäller resurser, kompetens och arbetsformer. Det innebär bland annat att länsstyrelserna bör prioritera tillsynsuppgifterna inom området skydd mot olyckor högre.

- Nationell krisfond

Naturkatastrofer medför kännbara ekonomiska förluster för privatpersoner, näringsidkare och kommuner. Även i de fall då dessa förluster täcks av försäkringar kan det ta lång tid innan de som drabbats får sin ersättning. Och vissa skador ersätts överhuvudtaget inte. Sverige har idag inte något regelverk för ekonomisk ersättning när katastrofsituationer väl har inträffat. Istället beslutar regeringen från fall till fall om extra stöd ska utgå. En nationell krisfond skulle skapa bättre förutsättningar för ett mer förutsebart ersättningsystem som gynnar personer, näringsidkare och kommuner som drabbats extra hårt av naturkatastrofer. Det minskar också risken för att statens budget belastas med oförutsedda utgifter. Det skulle dessutom möjliggöra snabbare utbetalningar – vilket kan vara helt centralt för de som drabbats. Alliansen vill därför se över förutsättningarna för att etablera en nationell krisfond och ett särskilt ersättningsystem för personer, näringsidkare och kommuner som drabbats särskilt hårt av en kris.

- Bygg ut utbildning av räddningstjänstpersonal

Utbildningen av räddningstjänstpersonal sker främst genom MSB:s utbildningar. Dessa ges på olika nivåer. Utbildningsverksamheten som idag bedrivs av MSB är dock underfinansierad och tillgodoser till följd av detta inte kommunernas behov av utbildning (SOU 2018:54). Det är viktigt för svensk krisberedskap att utbildningar inom räddningstjänsten ges i en utsträckning som motsvarar kommunernas behov av utbildad personal. Alliansen vill därför tillskjuta de medel som är nödvändiga för att svara upp mot kommunernas behov av utbildning.

- Nationell brandbekämpningsförmåga från luften

Sverige står idag utan ändamålsenliga egna civila resurser för att bekämpa bränder från luften. Det finns tio militära helikoptrar med den förmågan. Sjöfartsverket har vidare sju räddningshelikoptrar som skulle kunna utrustas med brandbekämpningsförmåga; idag används de dock endast för samordning, evakuering och inte i det aktiva släckningsarbetet. Erfarenheterna från 2014 och 2018 visar att särskilt brandflyg är ett effektivt sätt att bekämpa skogsbränder. Sverige har fått snabbt och effektivt stöd genom EU:s krishanteringsmekanism. Alliansen anser dock att den nationella kapaciteten att bekämpa skogsbränder från luften måste förbättras. Sjöfartsverkets helikoptrar måste utrustas med brandbekämpningsutrustning. Sverige bör även ha en egen kapacitet vad gäller flygplan med vattenbombningsmöjligheter, eventuellt i samverkan med andra länder. Sverige bör även verka för att EU:s civila krishanteringsförmåga stärks ytterligare, även genom att EU bygger upp egen kapacitet.

- Ökat statligt stöd för skogsbrandsbevakning

Med regelbunden patrullering av skogsbrandsflyg finns möjligheter att upptäcka brandhärdar i ett tidigt skede. Det ökar förutsättningarna för att avvärja hotande skogsbränder snabbare, innan branden fått spridning. Tidigare bidrog staten via dåvarande Räddningsverket med medel för att upprätthålla en skogsbrandsbevakning från luften över hela landet. Det byggde bland annat på frivilliga krafter – lokala flygklubbar som fick en rimlig ersättning från staten. Detta var en lösning som både innebar förhållandevis låga kostnader för staten och som medförde att piloter fick den flygtid de behövde. Stödet till skogsbrandsövervakningen avskaffades 2003, men återinfördes därefter av Alliansen 2007. Alliansen vill se över dagens samverkan med lokala flygklubbar och tillskjuta nödvändiga medel för en väl fungerande och effektiv brandflygsbevakning över hela landet.

För att åstadkomma detta anslår vi 780 miljoner kronor extra till Myndigheten för samhällsberedskap för 2019–2021.

Mikael Oscarsson (KD)

Andreas Carlson (KD)

Lars Adaktusson (KD)

Ingemar Kihlström (KD)

Tuve Skånberg (KD)

Robert Halef (KD)